

**QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tal-25 ta' Lulju, 2008

Citazzjoni Numru. 310/2007

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fis-27 ta' Lulju, 2007 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi l-kontendenti żżewġu fit-13 ta' Novembru tas-sena 1999 skond ma jirriżulta miċ-ċertifikat taż-żwieġ li qed jiġi anness u mmarkat bħala Dokument 'A'.
2. Illi minn dan iż-żwieġ twieldet tifla li jsimha C, li twieldet fis-6 ta' Ottubru tas-sena 2001.

3. Illi l-kontendenti huma legalment separati minn xulxin permezz ta' kuntratt ta' separazzjoni konsenswali fl-atti tan-Nutar Dottor Patricia Hall datat 23 ta' Dicembru tas-sena 2004.

4. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha.

5. Illi l-kunsens tal-partijiet għal dan iż-żwieġ kien vizzjat ukoll peress illi nkiseb bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu jew ta' xi wieħed jew iktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa.

6. Illi l-kunsens tal-konvenuta kien ukoll vizzjat b'anomalija psikoloġika serja li għamlitha impossibbli għaliha li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ.

7. Illi għalhekk l-imsemmi żwieġ huwa null u bla effett *ai termini* ta' l-Artiklu 19 ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 (Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta) li jirregola ż-żwieġijiet.

Tgħid għalhekk l-intimata għaliex għar-raġunijiet premessi din l-Onorabbli Qorti m'għandhiex:

1. Tiddikjara u tiddeċiedi li ż-żwieġ ikkuntrattat bejn il-kontendenti fit-13 ta' Novembru tas-sena 1999 huwa null u bla effett għar-raġunijiet fuq premessi u skond id-disposizzjonijiet ta' l-Artiklu 19 ta' l-Att XXXVII ta' l-1975 (Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta) li jirregola ż-żwieġijiet.

Bl-ispejjeż kontra l-intimata li hija minn issa ngunta għas-subizzjoni.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-konvenuta, ippreżentata fl-14 ta' Frar, 2008, li permezz tagħha esponiet bir-rispett u bil-ġurament tagħha tikkonferma li taf is-segwenti fatti personalment:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi hija taqbel illi ż-żwieġ iċċelebrat bejn il-kontendenti fit-13 ta' Novembru, 1999 huwa null u bla effett, pero' għal din in-nullita' jaħti biss l-attur, u dan kif ser jiġi ppruvat waqt is-smiġħ tal-kawża.

2. Għaldaqstant hija ma għandhiex tbatlha l-ispejjeż tal-preżenti.

3. Salv risposta ulterjuri.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavit ta' l-attur, ta' ommu u ta' missieru.

Rat l-affidavit tal-konvenuta, u ta' *omissis*.

Semgħet lill-attur in kontro-eżami.

Rat il-verbal tas-seduta tat-8 ta' Lulju, 2008 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attur qiegħed jitlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-1999 a bażi ta' l-Artiklu 19(1) (d) u (f) tal-Kapitlu 255 tal-Liġijiet ta' Malta. Il-konvenuta taqbel mat-talba għad li għal raġunijiet imputabbli lill-attur; iżda kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin: *"F'materja ta' żwieġ illi huwa ta' ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b'hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta' kreditu likwidu jew responsabbilta' ta' xi kollizzjoni imma f'kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kapriċċjożament wara xi żmien ta' żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta' diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero' dan ma għandux ikun*

sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta' dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubju." (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta' l-Appell fis-6 ta' Novembru, 1991).

L-artikli citati mill-attur jirrigwardaw:

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'eskluzjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa jidher li ż-żwieġ sar meta l-partijiet kienu wisq żgħar fl-eta'. Meta bdew ir-relazzjoni tagħhom kellhom madwar erbatax-il sena u għalkemm iżżewġu kważi sitt snin wara li bdew joħorġu flimkien, il-fatt li kienu ilhom flimkien minn eta' daqstant tenera, ikkondizzjona r-relazzjoni anke meta żżewġu, u għalhekk il-partijiet ma kinux daqstant maturi għal dik li hija forma *mentis* ta' min irid jiżżewweġ u jaf x'jimporta dan l-istat. Kif qalet il-Qorti ta' l-Appell fil-kawża Joseph Zammit vs Bernardette Zammit (27 ta' Jannar, 2006):

"Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fundamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijiet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieġ huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li

wieħed jaqdi l-obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obbligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenuta fis-sub-inċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi ppruvat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument ta' l-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskcludiet iż-żwieġ innifsu jew eskcludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirravviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat li nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibbiltà bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċità li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti filwaqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċità intelletwali, proprju l-att pożittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali.”

Fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995) intqal illi: *“B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' immaturita'; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew a dirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kuncett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċità ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.”* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti ta' l-Appell ukoll qalet li: *“Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju jrid ikun hemm l-inkapaċità psikika jew*

Kopja Informali ta' Sentenza

kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomalija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi nterni li jkunu neħħew il-liberta' ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali."

Il-partijiet iżżewġu wara għerusija twila, iżda xorta din ma ppreparathomx għaż-żwieġ kif suppost – anzi kienu xorta qishom barranin għal xulxin. L-allegazzjonijiet reċiproki fil-konfront ta' xulxin huma fihom innifishom indikazzjoni ta' dan. L-istess il-fatt illi ż-żwieġ lanqas dam erba' snin biex tfarrak. Kif soltu jiġri, illum il-partijiet it-tnejn għandhom relazzjoni stabbli ma' ħaddieħor.

Għalhekk il-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ iċċelebrat bejn il-partijiet fit-13 ta' Novembru, 1999. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----